

Låt musikklasserna få ta betalt även i fortsättningen

Ett förslag till regler och riktlinjer för hantering av intäkter i barn- och skolnämndens elevverksamhet i Norrtälje kommun är för närvarande ute på remiss. Enhetsråd och lokala styrelser ska ha inkommit med svar den 1 december och ärendet behandlas av arbetsutskottet den 17:e samma månad.

SYNPOINTEN

Frågan utreds på begäran av Roslagsskolans rektor, Lena Holmberg. Anledningen är de skolföreställningar som skolans musikklasser sedan många år gör för andra enheter inom skolan och barnomsorgen, och för vilka man hittills tagit ett symboliskt inträde som sedan använts till musikklassernas skolresor.

Såväl Lena Holmberg som barn- och skolnämnden uttrycker att regler och riktlinjer för ovan nämnda typ av verksamheter är önskvärda. I nämndens skrivning framgår att syftet är att undvika friktioner. Lena Holmberg har i sin skrivelse också synpunkter på musikklassernas nuvarande inriktning och antagningsförfarande, men vare sig i dessa, i nämndens förslag eller någon annanstans framgår något annat skäl till regelbehovet än vaga hänvisningar till att vår skolvärld är stadd i förändring.

Om vi tar del av de många skrivelser som producerats under debattens gång finner vi att skolföreställningarna är mycket uppskattade: av eleverna själva (trots att de betalar ett stort pris i form av fritid och enormt lästryck), av föräldrar (som ser hur deras barn utvecklas), av ett djupt engagerat lärarlag och inte minst av publik-skarorna (som uppenbarligen inte avskräcks av ett biljettpris på 10-20 kronor). Med undantag för rektor och nämnd förefaller alltså en förkrossande opinion se Norrtäljes musikklasser som ett exempel på en ovanligt väl fungerande skolverksamhet. Efter att vid senaste enhetsrådet ha hört elever som inte går i musikklasserna på ett spontant sätt försvara dessas rätt att åka på skolresa för sina pengar har jag svårt att ta hänvisningar till "rättvisaspekten" på allvar. Vilka ungdomar!

Något är konstigt här. Samtidigt som ingen vill medge att vi talar om annat än generella regler, än mindre framför saklig kritik mot musikklasserna, så är regel-förslaget uppenbart skrivet utifrån deras exempel medan andra, generella, aspekter förbises. Ingen förklarar vilka friktioner nämnden vill undvika. En aktivitet kan tydligen stå i överensstämmelse med läroplanen men ändå inverka menligt på skolarbetet(?). Inträde får enligt förslaget tas utanför skoltid men inträde på skoltid för andra barn från kommunal

ning kunna tas från intäkterna och här görs ingen skillnad mellan skol- eller kvällstid. (Även detta avlastar ju skolförvaltningens budget.) Slutligen ska alla detaljer i elevprojektet godkännas av rektor i förväg, något som riskerar att binda upp processen så att elevinflytande, erfarenheter och lärande begränsas. Vart tog läroplanens intentioner vägen här?

Det som framkommit i debatten är att musikklasserna kommer att påverkas. Deras klasskassa kommer att krympa. Är detta viktigt för kommunen? Sedan kommer de att känna sig överkörda och misstänkliggjorda eftersom deras intäkter indirekt framställs som oskälig vinningslystnad. Bekymrar detta kommunen?

Barn- och skolnämndens ordförande Britt Wennerfors, m, vill i sin NT-insändare den 8 november tro att musiken och skaparglädjen i dessa klasser är en tillräckligt stark "morot". Föga tröst skulle jag tro. Det är, för att komma från moderat håll, inte helt fritt från dubbelmoral med tanke på att man knappast motsätter sig att vinst (i betydligt större omfattning) görs på att driva friskola. Jag kan rent av fråga mig om även den kommunala skolverksamheten ska gå med vinst eftersom förslaget öppnar för att omfördela "vinster" av elevarbete; från skolresor till skolbudgeten!

Britt Wennerfors går inte in på förslaget ekonomiska aspekter, men hon nämner som önskvärt att rektor ska godkänna elevprojekt i förväg. Det är en typ av detaljstyrning som jag inte förstår vare sig utifrån läroplanen eller moderat politik.

Vi måste besinna att de föreslagna reglerna inte kommer att drabba enbart musikklasserna, utan alla ungdomar i kommunens skolor. Roslagsskolans musikklasser har hittat ett bra koncept. Inriktningen är musikteater. Planering och förberedelser sker på musiklektioner och fritid. Framföranden sker dels på kvällstid, dels på skoltid och då koncentrerat till en knapp vecka per läsår. Biljettpriserna är som sagt låga och intäkten varierar med besökssiffrorna (som i verkligheten). De välförtjänta pengarna går till en skolresa i nian. Några regler för att stävja ett missbruk behövs inte.

Bra projekt i skolan är bra för alla elever. Det är bra skolresor också. Även om musikklasserna så här långt är nästan ensamma om att ha lyckats förena de två så här väl, så motiverar inte detta ett regelverk som rycker bort möjligheten för alla, i framtiden.

Om vi ska ha regler på kommunnivå kring elevintäkter i skolan, så måste basen vara mer allmängiltig än vad som är fallet i nuvarande förslag. Det enda musikklasserna kan bidra med är ett gott exempel och detta så-

skolans ram ska utgå från läroplanen och eventuell specialinriktning samt att det måste finnas rimliga proportioner i användandet av schemalagd tid. Ska inträden tas ut ska detta vara pedagogiskt motiverat, oavsett om evenemanget ligger före eller efter skoltidens slut.

Bra regler måste göra boskillnad mellan projekt vars huvudsyfte är att dra in pengar till klasskassan, typ loppis och disco, och sådana där huvudsyftet är kunskapstillämpning och hantering av intäkter en bisak. I det förra fallet ska genomförandet huvudsakligen förläggas efter skoltid, men i det senare finns inget skäl till andra begränsningar än att detta bör markeras genom symboliska avgifter. Vi måste också förutse helt andra varianter; det kan till exempel vara aktuellt att samla in medel till "välgörande ändamål".

Personligen tycker jag att det är viktigare att skydda eleverna mot att utnyttjas ekonomiskt i tider när budgetramar snävas in, än att beskära deras möjligheter att få in pengar till skolresor.

Det pedagogiska innehållet är viktigast i alla lägen. Därför tycker jag också att ansvar för riktlinjernas efterlevnad ska åvila en inblandad lärare, och inte rektor. Den projektansvarige läraren är naturligtvis också tvungen att förankra alla projektkostnader. Hur den typ av "klasspengar" som uppstår ska redovisas tror jag att respektive skolenhet kan enas om.

Jag är alltså inte ense med Britt Wennerfors om att arbetsutskottets regelförslag är bra. Däremot är vi helt överens om vikten av att representera i skolornas enhetsråd kommer in med synpunkter till nämnden.

LENA EKSTRÖM
förälder till elev i musikklass
suppleant i Roslagsskolans
enhetsråd